

Bilag 2

16-04-2008

Business cases på handicapområdet og specialområdet

Sagsnr.
2007-104102

Nedenfor præsenteres to business cases, som undersøger, om der med fordel kan foretages investeringer, som sikrer en mere økonomisk rentabel prioritering af ressourcer. Casene vedrører aflastningstilbud i Socialforvaltningen og IT-systemer til pladsstyring i Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Dokumentnr.
2008-203252

Analysen viser, at der på sigt kan spares driftsmidler på både Børne- og Ungdomsforvaltningens og Socialforvaltningens område, hvis der foretages investeringer. På Børne- og Ungdomsforvaltningens område kan en investering i et IT-modul understøtte pladsstyringen og visitationsprocessen, således at der spares 400 t. kr. årligt fra 2011. På Socialforvaltningens område kan etablering af et aflastningstilbud med 30 pladser på hjemmeplejeområdet give besparelser på 1.800 t. kr. årligt fra 2010.

Business case vedr. aflastningstilbud efter Servicelovens § 84 på Socialforvaltningens område

Socialforvaltningens Hjemmeplejevisitation oplever i det daglige en meget stor efterspørgsel efter aflastningspladser, som p.t. er et tilbud der ikke er til rådighed.

Tidligere har man kunne disponere over aflastningspladser i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, men denne mulighed eksisterer ikke længere. En konkret forespørgsel til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, vedrørende en genoptagelse af dispositionsmuligheden, har ikke givet resultat, blandt andet med henvisning til af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen selv har stærkt brug for pladserne da man p.t. har ca. 100 på venteliste til en aflastningsplads. Et pres man forventer, vil være vedvarende.

Blandt konsekvenserne af det manglende tilbud om aflastningsophold, er, at kommunen ikke lever op til det krav en række borgere har til at kunne modtage aflastningstilbud. Alternativt har det været nødvendigt at bevillige ekstra timer til pasning af pårørende i eget hjem. En række ægtefæller magter i længden ikke pasningsopgaven, hvorfor det kan blive nødvendigt at ansætte andre hjælpere til at varetage opgaven. Oprettelsen af aflastningspladser vil derfor kunne erstatte en del af den hjemmepleje som Socialforvaltningen leverer. Herudover vil aflastningspladserne også kunne muliggøre en hurtigere hjemtagning af færdigbehandlede patienter fra hospitalerne og dermed reducere ventetidsbetalingen.

Socialforvaltningens Hjemmeplejevisitation vurderer at der med stort udbytte kunne anvendes imellem 20 og 40 aflastningspladser. Det vurderes, at der ved etablering af et aflastningstilbud med 30 pladser kan opnås en årlig nettobesparelse på 1,9 mill. kr. i reducerede hjemmeplejeudgifter fra 2010. Endvidere vil denne investering medføre, at Socialforvaltningen kan imødekomme lovgivningens krav om aflastningstilbud efter Servicelovens § 84.

Nedenfor fremlægges en businesscase, hvor baggrunden for denne konklusion præsenteres.

Lovgrundlag

I henhold til Lov om Social Service's, herefter benævnt Serviceloven, § 84 skal kommunalbestyrelsen tilbyde afløsning eller aflastning og kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold.

§ 84 lyder i sin fulde længde:

Stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Afløsning betyder i lovens forstand, at den ægtefælle eller anden pårørende der passer en person i eget hjem, skal kunne tilbydes afløsning. Ved bevilling af afløsning tilbydes ægtefællen eller den pårørende at blive afløst fra opgaven i eget hjem, således at personen med nedsat funktionsevne forbliver i hjemmet mens ægtefællen eller den pårørende kan tage bort fra huset og evt. deltage i arrangementer, gå på indkøb eller andet. Kommunen stiller det personale til rådighed der afløser ægtefællen eller den pårørende.

Aflastning betyder i lovens forstand, at den ægtefælle eller pårørende der passer en person med nedsat funktionsevne i eget hjem, skal kunne tilbydes aflastning. Ved bevilling af aflastning tilbydes personen med nedsat funktionsevne et ophold udenfor eget hjem, således at ægtefælle eller den pårørende kan blive aflastet fra de daglige opgaver. Aflastning tilbydes oftest på kommunale plejehjem eller plejeboligheder. Udgifterne til et aflastningsophold afholdes af kommunen, bortset fra en fastsat betaling for mad og toiletartikler. Det er vigtigt at bemærke sig at der ikke kan opkræves betaling for husleje. Aflastning gives ikke på grund af et ønske om aflastning af hjemmeplejen eller hospitalerne.

Midlertidigt ophold kan tilbydes personer som har et særligt behov for omsorg og pleje og som ikke passes af en pårørende i eget hjem. Tilbudet kan således gives til aleneboende og kan på mange måder sammenlignes med et aflastningsophold.

For alle tilbudene gælder at de skal kunne tilbydes med jævne mellemrum og efter en konkret individuel vurdering. Borgerne har et retskrav på afløsning og aflastning, mens midlertidigt ophold kan være et tilbud som stilles til rådighed for borgerne f.eks. i forbindelse med rehabilitering.

Økonomisk vurdering af businesscase

Forslaget indebærer, at Socialforvaltningen opretter og drifter et aflastningstilbud til handicappede og psykisk syge. Oprettelsen af aflastningspladser vil mindske udgifterne til ventetidsbetaling til færdigbehandlede patienter, udgifterne til hjemmepleje og vil indirekte hjælpe til at fastholde pårørende som en primær ressource og dermed reducere behovet for dyrere alternative foranstaltninger. Det anslås at der ved etablering af 30 pladser kan spares 1,9 mill. kr. årligt ved at dyrere hjemmeplejeløsninger erstattes af aflastningspladser. Ved en etableringsudgift på 3,1 mill. kr. betyder dette at der kan forventes et positivt investeringsafkast i 2011, hvis aflastningspladserne tages i brug medio 2009.

Tabel 1 Businesscase vedr. aflastningstilbud (1.000 kr., 2009 p/l)

	Drift/Anlæg	2009	2010	2011	2012	2013
Etableringsudgift reovering -	Anlæg	-2.600	-	-	-	-
Etableringsudgift projektledelse -	Drift	-520				
Udgift til aflastningstilbud	Drift	-7.650	-15.300	-15.300	-15.300	-15.300
Reduktion af hjemmeplejeudgifter	Drift	8.600	17.200	17.200	17.200	17.200
Årlig besparelse	Drift/Anlæg*	-2.170	1.900	1.900	1.900	1.900
Akkumuleret investeringsudbytte		-2.170	-270	1.630	3.530	5.430

* I 2009 er der en anlægsudgift på 2,6 mill. kr. I de øvrige år er hele besparelsen drift.

Beregningsforudsætninger

Beregningen tager udgangspunkt i oprettelsen af et aflastningstilbud med 30 pladser. Der er indregnet halvårseffekt i 2009.

Borgerrepræsentationen har i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2008 besluttet, at afvikle 2 utidssvarende og ikke ombygningsegne plejehjem med udgangen af juni 2008. Det ene af disse to plejehjem vurderes umiddelbart at være egnede til at etablere et aflastningstilbud. Der er dog ikke på nuværende tidspunkt foretaget en nærmere undersøgelse af lokaliteten og muligheden for overtagelse. Etableringen af aflastningspladserne kan igangsættes primo 2009 såfremt der bevilges midler til det. Såfremt det er muligt at overtage et af de to plejehjem så vurderes etableringen at tage et halvt år således at driften kan påbegyndes medio 2009.

Etableringsudgiften på 3,1 mill. kr. er baseret på en forudsætning om at der kan overtages et egnet plejehjem fra Sundheds- og omsorgsforvaltningen. Som etableringsudgift er indregnet en renoveringsudgift på 53.333 kr. pr. bolig, samt udgifter til forbedring af fælles faciliteter på 1,0 mill. kr. Herudover er der det første år indregnet en ekstraordinær udgift på 520.000 kr. til projektledelse og ansættelse af personale. Der er ikke i ovenstående indregnet evt. deponeringsomkostninger.

Driftsudgiften er baseret på de gennemsnitlige enhedspriser til rehabiliteringspladser i Sundheds- og omsorgsforvaltningen. I 2007 udgør disse 422.000 kr. Da Socialforvaltningens målgruppe er tungere og der er usikkerhed omkring huslejeomkostningerne er driftsudgiften i beregningen anslået til at være 510.000 kr. pr. plads i 2009 priser. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen oplyser at 422.000 kr. er de gennemsnitligt budgetterede udgifter og inkluderer centralt overhead. Udgiften kan dog variere meget lokalt - primært som følge af forskellige huslejudgifter.

Aflastningsydelsen gives typisk af en varighed på mellem en og fire uger. Det er derfor vanskeligt at beregne hjemmeplejebesparelsen da beboergruppen ikke er entydig og løbende forandres.

Mange af de brugere som med fordel vil kunne tilbydes aflastningspladser er brugere som skal holdes under observation. Her vil der være en klar besparelse i forhold til hjemmeplejen, da den samme mængde personale vil kunne holde flere borgere under observation på en gang. På den anden side vil aflastningstilbuddet også blive brugt af borgere hvor de pårørende alternativt ville varetage en stor del af hjælpen. I disse tilfælde kan aflastningstilbuddet vise sig at være dyrere end den hjemmepleje som alternativt ville være leveret. Til gengæld kan muligheden for aflastning hjælpe til at fastholde disse pårørende som ressource og dermed indirekte give en besparelse, da man på sigt undgår dyrere alternative løsninger.

10-04-2008

Sagsnr.
2007-104102

Dokumentnr.
2008-203252

I beregningen er det anslået, at brugerne af aflastningstilbudet gennemsnitligt vil modtage hjemmepleje svarende til en årsudgift på 573.333 kr.¹. Dermed opnås der en besparelse på 60.000 kr. pr. aflastningsplads.

---

¹ På baggrund af en opgørelse af de visiterede timer i december er beregnet en gennemsnitlig årlig omkostning på 550.000 kr. (pl. 2008) for de 16-115 mest plejekrævende borgere, hvor den mest plejekrævende modtog hjemmehjælp for 1,5 mill. kr. og den mindst plejekrævende for 0,3 mill. kr. De 15 mest plejekrævende borgere er holdt ude af beregningen, da de falder uden for målgruppen (der er typisk tale om respiratorpatienter).

Business case vedr. IT-funktion/modul til at understøtte pladsstyringen og visitationsprocessen i Børne- og Ungdomsforvaltningen

Nedenstående er en præsentation af en problemstilling og ide forslag til løsning.

Sammenfatning

Køb/salg af pladser skal fremover indgå i styringen af pladser på det samlede område. For styrkelse af helhedsstyringen på området er der behov for at der udvikles en funktion/modul til understøttelse af pladsstyringen og visitationsprocessen, i det kommende sagsstyring og ledelsesinformationssystem.

Som følge af et bedre system til plads og visitationsstyring, vil det være muligt at kunne styre Københavns Kommunes pladser samt køb af eksterne pladser, langt mere optimalt – både ud fra en faglig og økonomisk betragtning. Det vurderes, at der vil kunne opnås en årlig besparelse på driften på ca. 400.000 kr. fra 2011, jf. tabel 4.

Tabel 4 Businesscase vedr. IT til pladsstyring (1.000 kr., 2009 p/l)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Projektomkostninger - drift	1.500							
Årlig drifts-besparelse	100	300	400	400	400	400	400	400
Akkumuleret investeringsudbytte	-1.400	-1.100	-700	-300	100	500	900	1.300

Baggrund

Historik

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) implementerede i 2004 et IT-system (PPR-systemet) til at erstatte de daværende papirer oversigter over børn der modtog specialundervisning, eller på anden måde var registreret i PPR.

PPR-systemet blev ikke nogen succes, idet det aldrig blev færdigudviklet og desuden ikke var tidssvarende mht. funktionalitet og brugergrænseplade. PPR-systemet bliver primært anvendt til registrering af i hvilket distrikt igangværende og henlagte journaler er.

Nuværende status

I forbindelse med specialreformen spor 7 på området blev der igangsat specificering og implementering af sagsstyring og ledelsesinformationssystemet KIS.

KIS systemet skal varetage processen fra indstilling, vurdering/undersøgelse, udarbejdelse af et eller flere forslag med tilhørende økonomi og godkendelse/afslag af forslag.

KIS systemet forventes at blive implementeret 3 kvartal 2008.

Udfordringer

Kontoret for Støtte, Rådgivning og Sundhed, har de seneste år haft problemer i forhold til køb og salg af pladser på området. De primære problemer har været:

- Ueffektive arbejdsgange
- Manglende helhedsstyring

Ueffektive arbejdsgange

Et konsulent firma har arbejdet med beskrivelse af kommende arbejdsgange og kontoret skal i gang med at implementere disse. Som en følge af dette forventes det at KIS skal kunne håndtere registreringen af pladser der købes og sælges. Ved etablering af snitflade til økonomisystemet "Kør" vil det muliggøre en effektiv arbejdsgang vedrørende betaling og udstedelse af fakturer.

Manglende helhedsstyring

Køb/salg af pladser har tidligere, ikke været helhedstænkt ift. Styring af pladser på det samlede område. Fremover er det en klar forventning til, at visitation, kapacitets- og økonomistyring helhedsstyres.

Ide forslag

For at kunne gennemføre en helhedsstyring på området er det nødvendigt at styrke pladsstyringen og visitationsprocessen for de bydækkende tilbud.

Nedenfor fremlægges en businesscase, hvor det sandsynliggøres, at en investering på 1,5 mio. kr. vil give en gevinst på kr. 400.000 pr. år.

1,0 mio. kr. anvendes til udvikling af en/et funktion/modul i KIS, der understøtter pladsstyringen og visitationsprocessen til Københavns Kommunes pladser (incl. salg af pladser) og køb af pladser i andre kommuner. 0,5 mio. kr. anvendes til en projektansættelse af en medarbejder for et år. Medarbejderen skal bidrage til en nærmere specificering af funktionaliteten ift. leverandøren af KIS, samt sikre implementeringen og anvendelse af funktionaliteten hos berørte medarbejdere.

Ide beskrivelse

Pladsstyringen styrkes via en:

- Pladsoversigt.
- Prognosticeringsfunktion.
- Pladspriser.

Pladsoversigt

KIS systemet udvides med en pladsoversigtsfunktion for de bydækkende tilbud.

Der vil være en overordnet funktion som viser handicap målgrupper (ADHD, autisme, generelle indlæringsvanskeligheder, hørehæmmede, bevægelseshæmmede samt sprog- og talevanskeligheder) med tilhørende kapacitetsoversigt. Af kapacitetsoversigten fremgår den samlede pladsnormering, over/under belægning. Af oversigten fremgår også antal pladser købt eller solgt inden for de forskellige handicap målgrupper. Af oversigten fremgår også antal pladser benyttet/reserveret til netto behovet mht. tilflyttere/fracflyttere og til tabte klageafgørelser.

Det vil derefter være muligt at se kapacitetsoversigten for en af handicap målgrupperne. Af oversigten fremgår alle tilbud inden for målgruppen. Der vises for hvert tilbud pladsnormeringen, over/under belægningen samt evt. antal pladser købt/solgt.

Det vil derefter være muligt at se oversigt af børn i et valgt tilbud. Af oversigten fremgår hvornår det forventes at det enkelte barn stopper i tilbuddet (fx udgangen af 10 klasse for nogle tilbud). For hvert af børnene vil det være muligt at angive en alternativ stopdato i tilbuddet.

Prognosticeringsfunktion

Der er mange parametre der kan indgå en prognosticeringsfunktion som fx fra:

- SRS/KIS: - Udvikling i sagstyper.
              - Udvikling i afslag ift. sagstyper.
              - Nøgletal fra elektronisk børnejournal.
- BUF: - Antal børn på venteliste til basisplads og
              specialdaginstitution.
              - Demografiudvikling.
- SOF: - Elektroniske advis via. KMD-sag.
- Eksternt: - Venteliste fra Børneklinikken.
              - Diagnoser fra Børneklinikken og Skolepsykiatrisk
              Center (SPC).

Pladspriser

Pladspriser og prisudviklingen for alle tilbud både indenfor KK og udenfor, vil være i tilbudskataloget i KIS. Derudover skal der være mulighed for at kunne ændres i fremtidige prisreguleringer på de enkelte tilbud eller grupper af tilbud (ved. fx ændrede normeringer).

Pladsstyring

Ved sammenhæng imellem for nuværende kendt kapacitet, forventet behov, forventede pladspriser mm. vil systemet kunne sikre bedre udnyttelse af kapaciteten samt fremadrettet at støtte beslutninger vedrørende køb/salg af pladser, kapacitetsændringer på bestående tilbud samt lukning/etablering af tilbud.

Styring af visitationsprocessen

Ved bedre styring af visitationsprocessen sikres at der løbende bliver et bedre kvalificeret overblik og sikring af at ledig kapacitet matcher antal indstillede i handicap målgrupper.

Der etableres en funktion i KIS der løbende sikrer:

- Overblik over antal indstillinger til handicap målgrupperne.
- Overblik over antal indstillinger til specifikt tilbud.
- Tilbage meldinger fra skoler om tidligere stop (fx barnet skal på efterskole efter 9. klasse)
- At der er sammenhæng med afledte behov (fx skal et barn der visiteres til specialskole meget ofte også have et specialfritidstilbud)

Økonomi

Det er forbundet med store vanskeligheder på dette tidspunkt, at estimere et forventet afkast af investeringen i IT-funktion/modul til at understøtte pladsstyringen og visitationsprocessen.

Men det vurderes på nuværende tidspunkt, at der ved ibrugtagningen af den ekstra funktionalitet, vil være afledte positive økonomiske gevinster. Dette skyldes, at det i langt højere grad end på nuværende tidspunkt – vil være muligt at, foretage en helhedsstyring af plads området. Som følge af et bedre system til plads og visitationsstyring, vil det være muligt at kunne styre Københavns Kommunes pladser samt køb af eksterne pladser, langt mere optimalt – både ud fra en faglig og økonomisk betragtning.

Med forbehold forventes det på nuværende tidspunkt, at der vil kunne opnås en årlig besparelse på af driften ca. 400.000 kr. pr. år fra 2011, jf. tabel 4.